

Inatsisartuts Lovudvalg
/HER

Redegørelse for, hvorledes Siumuts forslag til § 8, stk. 3 (Forslag til Inatsisartutlov om Ligestilling og anti-diskrimination ved FM2024/17) vil kunne indarbejdes i lovforslaget, således at grønlandssprogede ikke bliver forskelsbehandlet på arbejdsmarkedet.

19-05-2024
Suliap nr. 2023-3500

Kære Anders Olsen, formand for Lovudvalget

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: asn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Undertegnede skal hermed takke dig og udvalget for muligheden for at redegøre for, hvorledes Siumuts forslag til § 8, stk. 3 vil kunne indarbejdes i lovforslaget, således at grønlandssprogede ikke bliver forskelsbehandlet på arbejdsmarkedet.

Nedenfor vil lovforslagets § 8 blive analyseret i relation til den af Siumuts foreslåede ændring samt en vurdering af mulighederne for at indarbejde formålet med ændringsforslaget i loven.

Det foreliggende lovforslag

§ 8, stk. 3, lyder i sin nuværende ordlyd:

” Stk. 3. Uanset §§ 4-7 og § 15, er denne Inatsisartutlov ikke til hinder for fastsættelse af visse sprogkrav i ansættelsesforhold.”

I bemærkningerne til bestemmelsen anføres:

” Til stk. 3

Uanset § 4 er denne lov ikke til hinder for fastsættelse af visse sprogkrav, som f.eks. at ansøgeren skal kunne grønlandsk, ved visse typer ansættelser, hvor dette er sagligt begrundet og relevant for at bestride den pågældende stilling.”

Den aktuelle udformning af § 8, st. 3 forhindrer ikke, at der stilles krav om, at ansøgere og ansatte skal beherske grønlandsk. Det er åbenbart, at det - for en lang række stillinger - er sagligt begrundet og relevant, at en ansat skal kunne tale grønlandsk for at bestride det pågældende job, og hvor et krav om, at ansøgere taler grønlandsk, er naturligt. Omvendt åbner den foreliggende formulering også op for, at arbejdsgivere kan stille andre sprogkrav, hvis det er sagligt begrundet og relevant for stillingen. Her tænkes der eksempelvis på stillinger indenfor luftfart, hvor det typisk vil være nødvendigt, at ansatte kan tale engelsk af sikkerhedshensyn, eller fordi engelsk udgør et fælles virksomhedsprog. Det er disse hensyn, der forsøges balanceret i det foreliggende udkast.

Siumuts ændringsforslag

Siumut har foreslået en anden ordlyd til § 8, stk. 3:

” Stk. 3. Uanset §§ 4-7 og § 15, må denne Inatsisartutlov ikke være til hinder for fastsættelsen af grønlandsk sprogede.”

I det videre lægges til grund, at der med udtrykket ”fastsættelsen” menes ”ansættelsen”.

I bemærkningerne til forslaget til stk. 3 anføres:

”Uanset bestemmelserne i stk. 4, må denne lov ikke stå i vejen for at give fortrinsret til ansøgere, der taler grønlandsk, ligesom der ikke må ske forskelsbehandling i ansættelsesforholdet på grund af det grønlandske sprog.”

Forslagets ordlyd lægger op til, at anti-diskriminationsreglerne ikke må forhindre, at arbejdsgiverne ansætter grønlandsk sprogede. I bemærkningerne søges det dog bestemt, at arbejdsgiverne skal kunne give grønlandsk sprogede fortrinsret til ansættelse. Desuden understreges det, at grønlandsk sprogede ikke må diskrimineres. De foreslåede bemærkninger til stk. 3 er således væsentligt mere vidtgående end selve ordlyden af § 8, stk. 3 lægger op til. I realiteten er der tale om lovgivning i bemærkningerne, hvilket ikke er en lovgivningsmæssig acceptabel fremgangsmåde.

Juridisk synes den foreslåede ordlyd af stk. 3 ikke at tilsikre grønlandsk sprogede en bedre retsstilling end den, som allerede følger af forbuddet mod at diskriminere på grund af sprog, jf. bemærkningerne til § 4.

Tages der udgangspunkt i bemærkningerne til det foreslåede § 8, stk. 3, synes hensigten med forslaget fra udvalget dog at være mere vidtgående, nemlig at give arbejdsgiverne ret til at prioritere ansættelse og beskæftigelse af grønlandsk sprogede. Inden for en juridisk ramme vil dette betragtes som en ret til at diskriminere til fordel for grønlandsk sprogede.

Hvis dette er udvalgets hensigt, bør forslaget til § 8, stk. 3 tilrettes.

Bestemmelsen kan f.eks. formuleres således:

” Stk. 3. Uanset §§ 4-7 og § 15, er denne Inatsisartutlov ikke til hinder for fastsættelse af krav om anvendelse af grønlandsk i ansættelsesforhold.”

Og bemærkningerne til bestemmelsen kan f.eks. lyde således:

"Det foreslås, at det fastsættes, at Inatsisartutlovens forbud mod diskrimination ikke er til hinder for at give fortrinsret til ansøgere, der er grønlandsk sprogede."

Med disse formuleringer vil arbejdsgivere kunne beslutte, at grønlandsk sprogede tillægges fortrinsret ved ansættelse og beskæftigelse i en virksomhed, uden at det vil være i strid med lovens anti-diskriminationsregler.

Udvalget skal dog være opmærksom på, at en regel af denne karakter vil stride mod bl.a. den Europæiske Menneskerettighedskonventionsartikel 14, hvor det fremgår, at *"nydelsen af de i denne Konvention anerkendte rettigheder og friheder skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog [min fremhævning], religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørighed til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold"*.

Såfremt udvalget ønsker at ændre § 8, stk. 3 i retning af det fremsendte forslag skal jeg derfor anbefale, at ændringsforslaget tilrettes som foreslået, da sammenhængen mellem § 8, stk. 3 og bemærkningen træder mere tydeligt frem.

Afslutningsvist ønskes udvalget god arbejdslyst. Jeg imødeser udvalgets betænkning.

Med venlig hilsen

Naaja H. Nathanielsen